

Bog je sve »mudno učinio« v. Izr 3, 19; Ps 103, 24.
Što je čovjek i kakva mu je zadaća v. Post 1, 27-30; Ps 8, 6-9.
Prema sv. Pavlu (Dj 17, 27) ljudi treba da Boga »traže i nađu«.
Isti spominje (Rim 9, 4) ne samo savez nego »saveze-foedera«.
Koliko je Otac »ljubio svijet« v. Iv 3, 16.
O »punini vremena« govori Gal 4, 4, a »vremenâ« Ef 1, 10.
Za nanav Boga-čovjeka usp. Heb 4, 15 i 13, 7.
Kristovo djelovanje opisuju Iz 61, 1-2 i Lk 4, 18.
»Da ne živimo više sebi već Bogu« v. 2 Kor 5, 15 i Rim 14, 7.
O Isusovoj ljubavi »do kraja« v. Iv 13, 1.
Trsovim rodnom naziva vino Mt 26, 29; Mk 14, 25.
»Carstvo (boravište) mrtvih« spominje prva kršć. propovijed:
Dj 2, 22-35.
Kristovu »Bogu ugodnu žrtvu« tako naziva Ef 5, 2 i Heb 10.
Za zajedništvo »jednog kruha i kalež« v. 1 Kor 10, 16-17.
»Na hvalu tvoje slave« kaže Ef 1, 14.
U zagovorima se spominju izrazi iz 1 Kor 15, 26-28; Rim 8,
11 i 2 Pet 3, 12, 13.

Uz te i druge navode može se reći da je sva IV EM za-
dojena Biblijom, pa se s pravom preporučuje da se uzima za
vjernike koji dublje poznaju Sv. pismo. A za one o kojima to
još ne vrijedi može IV EM biti poticaj i put da se do toga
vinu.

Svatko će ove nacрте sa svim točkama upotrijebiti kako
zna i može prema svojim prilikama. Jedno je sigurno: nove
će prefacije i anafore koristiti koliko se o njima bude razma-
tralo i govonilo.

o. Martin Kirigin OSB

ŠUTNJA U NOVOM OBREDU MISE

Čitamo u 1. knjizi o Samuelu, da je žena Ana, koja je
bila nerotkinja, poslala u svetište u Šilu, da je stupila pred
Jahvu, da se je ojađena u duši plaćući molila Jahvi: »Jahve
Sebaote! Ako pogledaš na nevolju službenice svoje, i opome-
neš se mene, i ne zaboraviš službenice svoje, te dadeš služ-
benici svojoj muško čedo, ja ću ga darovati Jahvi za sve
dane njegova života.«

»Tako se ona dugo molila pred Jahvom, a svećenik Eli
je motrio usta njezina. Ana govoriše u srcu. Samo se usne
njezine micahu, a glas joj se nije čuo«. (1 Sam. 1, 9-13).

Ovakav način tihe molitve morao je tada biti neobičan, jer svećenik Eli, koji je motrio njezine usne, pomisli da je pijana, pa je ukori: »Dokle ćeš biti pijana? Otrijezni se od vina što je u tebi!« — Ana odgovori: »Nisam pijana, nego sam velika nesretnica. Nisam pila ni vina ni opojna pića, nego *izlijevam dušu svoju pred Jahvom.*« (1 Sam. 1, 14-16).

Jedan svećenik postavio je pitanje djeci nekog lončara: »Znate li vi što je to molitva?« — Jedno dijete odgovori: »Molitva znači vikati prema Bogu.« — To dijete je, a da nije ni znalo, izreklo lijepu riječ biblijskog govora: molitva je doista često puta krik, vapaj divljenja i hvale. Dakle sasvim je prirodno moliti glasno: »Usne moje nek zapjevaju pohvalnu pjesmu« (Ps. 119, 171).

I Anina je molitva, što ju je molila pred Bogom, bila krik, tjeskobni vapaj, ali ona je govorila samo Bogu. Znala je, da je Bog čuje, pa i ako čovjek ne zamjećuje nikakova glasa. Znala je, da Bog čuje vapaj, koji se diže iz potištenog srca.

Ona se je ipak služila riječima (govorila je tiho: »njezine se usne micahu«). Molitva u šutnji, u kojoj više nema riječi, molitva, kojom se traži samo Božja prisutnost, doći će kasnije. Kad nam Luka kaže o Mariji: »Marija je brižno čuvala sve ove događaje i razmišljala ih u svom srcu« (2, 19, 51), podsjeća nas na kontemplaciju, koja ne treba riječi.

Marija sluša, a Ana »izlijeva svoju dušu pred Jahvom.« Jedna i druga se osjeća u Božjoj prisutnosti, kao što se osjećamo u neposrednoj prisutnosti nekog prijatelja.

Liturgija je prihvatila jedan i drugi način molitve. Ona nadasve daje mjesto molitvi, koja se glasno izražuje, molitvi koja se pjeva. Ali koncilski tekstovi su nam dozvali u pamet važnost šutnje za vrijeme liturgije, a najnovije odredbe naređuju, da se obdržava vrijeme šutljive molitve više puta preko svete mise. To su upravo časovi, da se »izlije duša pred Bogom« i da se »razmišlja u srcu.«

Crkva vođena Duhom Svetim vidi važnost i potrebu tišine i šutnje za kršćanski život. A s druge strane vidi, kako se ljudi naše industrijske civilizacije teško mogu sabrati i smiriti, dok vlada radna žurba, nervoza, dok posvuda buče strojevi, tule sirene i auta, dok sviraju radijo-prijemnici i televizori. Crkva znade, da je tišina, sabranost potreban uvjet, da se čovjek susretne s Bogom, da čuje Božju poruku, da doživi Boga: »Odvest ću je u pustinju i njenu progovoriti

srcu«. (Hošea 2, 16) »Duboka šutnja obuzimaše sve, i noć je bila u sredini svoga toka, kad je svemoguća tvoja riječ, Gospodine, sišla s neba, s kraljevskoga prijestolja.« (Mudr. 18, 14-15). Zato Crkva hoće da vjernici za vrijeme liturgije ponekad šute, da bolje dožive tajnu, koja se slavi, da se raspolože na kajanje, na molitvu koja će slijediti, da duhovno probave i usvoje Božju riječ, koju su čuli.

U novom Obredu mise u Br. 23 naređuje se: »U određeno vrijeme neka se obdržava i sveta šutnja kao sastavni dio slavljenja. Narav te šutnje ovisi o vremenu koje joj je namijenjeno u pojedinim obredima. Pojedinci će se sabrati kod pokorničkog čina i nakon poziva na molitvu; kad završi čitanje ili homilija, kratko će razmišljati o onome što su čuli, a poslije pričesti će u svom srcu hvaliti i moliti Boga.«

Šutnja se dakle ima obdržavati u misi:

1. Kad svećenik pozove vjernike na pokornički čin: »Braćo, priznajmo svoje grijehе, kako bismo spremni mogli slaviti sveta otajstva.« Tek nakon kratke šutnje, u kojoj će svi promisliti na svoju grešnost i pobuditi kajanje, govorit će svi zajedno: Ispovijedam se Bogu svemogućem...

2. Poslije izmoljene ili ispjevane Slave svećenik pozove narod na molitvu: Pomolimo se. Tada svi zajedno s misnikom šute neko vrijeme, da postanu svijesni, kako stoje pred Bogom i da mogu u svom srcu pobuditi svoje želje. Onda tek svećenik izgovori molitvu, koja se obično zove »skupna« (collecta).

3. Kad se završe čitanja ili homilija svi će kratko razmišljati o onome što su čuli.

4. Poslije nego se svećenik pričesti i poslije nego razdijeli svetu pričest vjernicima, svećenik može poći k sjedištu. Može se po volji neko vrijeme sjediti u svetoj šutnji, ili pjevati koji hvalospjev ili psalam. Zatim stojeći kod sjedišta ili kod oltara licem prema puku kaže: Pomolimo se i raširenih ruku glasno izgovara popričesnu molitvu. Prije nje se može neko vrijeme ostati u šutnji, ako se nije šutjelo odmah nakon pričesti.

Dakle četiri puta preko mise treba obdržavati šutnju prema novom Obredu mise. Te šutnje nisu ad libitum, nego obvezuju kao i drugi obredi. Obično svaka novost izaziva negodovanje i neraspoloženje, dok se ne shvati i ne uhoda. Vjerojatno će i obdaržavanje šutnje u misi izazvati ponegdje

nenaspoloženje, šaputanje i nemir. Zato ovaj obred šutnje treba razborito provesti. Dušobrižnik će u smislu ovoga što smo gore naveli poučiti vjernike o važnosti šutnje, a onda taktički i polako provoditi naređenu šutnju. Koliko dugo? To će razborito odlučiti svaki svećenik prema okolnostima vremena i vrsti vjernika. Na konventualnoj misi redovnika, na misi u sjemenišnoj kapeli za sjemeništare, na misi za sestre ili na misi u nekoj župskoj zajednici gdje su vrjernici već navikli na unutarnju molitvu, vrijeme šutnje može biti i nešto dulje. Na dječjoj misi ili u nekoj župskoj zajednici gdje vjernici još nijesu navikli na šutnju, na razmatranje, šutnja će morati kratko trajati ispočetka, da se nebi postigao protivni učinak: nemir, šaputanje, žamor.

U glazbenim komadima postoje pauze, šutnje: neki glas ili instrumenat igra svoju ulogu, pa odjednom zašuti. Ponekad zašute i svi glasovi i svi instrumenti. Onaj koji nije ušao u glazbenu ideju komada, koji glazbu ne razumije, koji je samo površno sluša, kod tih pauza se dosađuje i čine mu se besmislene. Ali onaj koji je ušao u ideju glazbenog komada, koji doživljuje razvoj glazbenog djela, taj se kod pauza ne dosađuje, one su dio glazbene cjeline, one pojačavaju umjetnički doživljaj. Nešto slično može se dogoditi i sa propisanom šutnjom u novom Obredu mise. Tko površno prisustvuje liturgijskim obredima, tko želi, da što prije svrši misa, tko ne ulazi u smisao liturgijskoga sastanka, taj će se kod propisane šutnje dosađivati i neće znati što bi činio. A tko dolazi k misi, da susretne živoga Krista, da čuje njegovu riječ, da primi njegovu poruku, da se ponovno uključi u njegovu smrt i njegovo uskrsnuće, taj će osjetiti svrsishodnost propisanih šutnja, njemu će one pomoći, da plodove liturgije usvoji, prema onoj Izaije: »Jer ovako govori Jahve Gospod, Svetac Izraelov: Mir i obraćanje - spas vam je, u smirenu uzdanju snaga je vaša.« (Iz. 30, 15).

P. Mile Šesnić O. P.

OLUJA NAD CRKVOM

(Svećenikov nagovor svećenicima)

Oluja je uvijek nešto opasna, teška, spojena često s pro- lomima oblaka, grmljavinom, tučom, vjetrom. Toliko dobrih usjeva strada: pšenica uništena, grožđe obijeno, stabla izva- ljena, potoci po cestama. Ali kad ljetna sparina počne zagu-